

ГЕОГРАФІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ — місце, координатами якого до 2005 називали північно-східну околицю [селища Добровеличківка](#) Кіровоградської обл. ($48^{\circ} 32' 06''$ пн. ш. та $31^{\circ} 10' 53''$ сх. д.). Його було встановлено 1989 за допомогою аналого-картометричного методу, що враховує складну конфігурацію території України, значну протяжність із півдня на північ (893 км), із заходу на схід (1316 км), а також сферичність її поверхні. За основу визначення були прийняті крайні точки території: північна — $52^{\circ} 22' 54''$ пн. ш. (побл. с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл.); південна — $44^{\circ} 23' 18''$ пн. ш. (мис Сарич у Криму); західна — $22^{\circ} 08' 42''$ сх. д. (м. Чоп Ужгородського р-ну Закарпатської обл.); східна — $40^{\circ} 13' 05''$ сх. д. (на околиці с. Червона Зірка Міловського р-ну Луганської обл.). 2002 замість тимчасово знака, встановленого 1991 на цьому місці, відкрито пам'ятний знак, на якому зображено Малий державний герб України.

Подальші наукові пошуки призвели до покращення методів дослідження геостатистичних показників та як наслідок перегляду координат географічного центру України. Від 2005 ним вважають північно-східну околицю [с. Мар'янівка](#) Шполянського р-ну Черкаської обл. Координати: $49^{\circ} 01' 39''$ пн. ш. та $31^{\circ} 28' 58''$ сх. д. Географічний центр території тепер розглядають як центр ваги замкнутої системи. Для визначення його

координат застосовують побудову регулярної моделі сітки трапецій на цифровій топографічній карті України (масштаб 1:200 000) з кроком $0,1'$. Натомість координати північно-східної околиці селища Добровеличківка почали називати геометричним центром України.

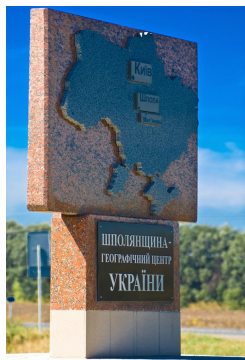
У 2012 на місці географічного центру України звели щоглу з наміром розбудувати історико-географічний комплекс. Окрім цього, на околиці м. Шпола встановлено пам'ятний знак, що свідчить про існування у Шполянському р-ні географічного центру України.

Рекомендована література

1. Шевченко В. О. Про географічний центр території України // Укр. геогр. журн. 1993. № 1;
2. Грицевич В. С. Про географічний центр України та її середину // Краєзнавство, географія, туризм. 2002. № 44;
3. Остапчук С. М., Німкович Р. С. Визначення географічного центру території (на прикладі Рівненської області та її адміністративних районів) // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. 2017. Т. 4, № 80.

[В. О. Шевченко](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Географічний центр України / В. О. Шевченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29106>. – Останнє поновлення : 2019.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).